

ADRAR-Nieuwsbrief

Aourik Abdellah (1996)

IN DIT NUMMER, O.A.

Verslag Congrès Mondial Amazigh (CMA)

Nieuwe leermethode Tarifit

Amelqi ag Ahmed Ziani (Interview)

El dilima de lo cultural y de lo politico del CMA

Sini n Arrif

Tira n Cadi Kaddour: Het nieuwe 'voorlopige' Tarifit Standaard Alfabet

Ca n icekkilen war da ten neggi ca, amknaw t, d, k, č, ğ, ɾ, d î. Yina war ten nehwij ca di tira n Tmaziyt (n Arrif). Listaya zzzatwem tebna x lxedmet ig iweqeen deg umelqi n Utrecht zi nnhar n 21 al nnhar n 24 zi nufembir 1996. Tiraya, i war ikemmlen ead, immewe asent isem n "Tira n Cadi Kaddour" (1952-1995). Mena Lafkioui (INALCO, Paris) tessejed ij n tteqrir x tiraya. wenni t ixsen ad dd yari i Adrar (ijjen s Thulandiyt, ijjen s Tefransist). Listaya swadday war dayes cway n lafarq x tenni iedun (Adrar-Nieuwsbrief jg. 3, 1&2). REXXU war ntari č (čikli) niy ɾ (tarut), Awalena nettari ten amya: tcikli, tarut.

Een aantal tekens zijn hier niet weergegeven, zoals t, d, k, č, ğ, ɾ, en î. Deze zijn niet nodig voor het schrijven van Tarifit. De volgende lijst is gebaseerd op de resultaten van het symposium "Vers une standardization de l'écriture berbère Tarifit: implications théoriques et solutions pratiques" (Universiteit Utrecht, van 21 t/m 24 november 1996). Mena Lafkioui heeft een verslag daarvan gemaakt (25 pagina's). Het nog in voorbereiding zijnde standaard alfabet wordt "Tira n Cadi Kaddour" genoemd, ter ere van prof.dr. Cadi Kaddour (1952-1995). Opmerking: Deze lijst verschilt van de vorige lijst (zie Adrar-Nieuwsbrief): naar aanleiding van opmerkingen en correcties van Mohamed El Ayoubi, hebben wij de volgende onnodige tekens weggeschapt: č (čikli) en ɾ (tarut). čikli "kauwgom" wordt geschreven als tcikli en tarut "long" als tarut.

a	aman	water
b	ayembub	gezicht
c	cck	jij
d	imendi	koren
đ	andel	graf
e	tegga	zij deed
f	afunas	stier
g	asegnu	wolk
γ	ayrum	brood
h	ihwa	hij daalde af
ħ	ħenna	oma
i	ini	zeg
j	ijju	nam op voorraad
k	kenniw	jullie (m)
l	kilu	kilo
m	uma	mijn broer
n	anu	put
p	pappa	brood
q	qawit	pinda's
r	urar	feest
s	su	drink(en)
š	ašemmiđ	wind
t	tini	dadels
ţ	baţata	aardappelen
u	uccen	wolf
w	awray	geel
x	ixf	zelf; puntje
y	aydi	hond
z	izi	vlieg
ž	iži	gal
ε	εbbcz	druk(ken)

Het Tifinagh alfabet werd niet expliciet besproken tijdens de ronde tafel conferentie. Hoewel de regels voor het schrijven van Tarifit gelden voor alle drie schrijfsystemen: Latijns (Romeins), Tifinagh, en Arabisch, werd geen beslissing genomen over welke tekens te gebruiken. Het Tifinagh alfabet wordt hier niet weergegeven.

Colofon

ADRAR-Nieuwsbrief
Driemaandelijks uitgave van de Vereniging Adrar voor Tamazight taal en cultuur
ISSN. 1385-2337
jaargang 3, nummer 4 juli-september 1997

Redactieadres
postbus 16
6500 AA Nijmegen
e-mail: adramws@hotmail.com

Aan dit nummer hebben meegewerkt:
Khalid Ahdidoouch
Abderrahman El Aissati
Mina Lhajoui

Layout
Said Essanoussi

Congres Mondial Amazigh in Tafira (Gran Canarias)

Gran Canaria is een van de Canarische eilanden waar ongeveer 2000 jaar v. Chr. de Guanchen neerstreken. Dit zijn de oorspronkelijke bewoners van de eilanden die vermoedelijk afstammen van de Berber bevolking uit het Atlas gebergte in Afrika. Bijna 4000 jaar later, vindt op dit mooie eiland het eerste Amazigh Wereld Congres plaats. Van 27 tot en met 30 augustus 1997 waren er ongeveer 350 aanwezigen om dit historisch moment bij te wonen. Onder hen waren vertegenwoordigers van Amazigh verenigingen, studenten, kunstenaars en andere genodigden. Allen waren bijeen gekomen om opnieuw de culturele identiteit van de Amazigh naties te verdedigen en te bevorderen. De delegaties kwamen voornamelijk uit Tamazgha-landen, namelijk Marokko, Algerije, Libië, Mali, Niger maar ook uit Europa en Amerika. Daarnaast heeft een forse Canarische delegatie een grote bijdrage geleverd aan dit congres. Hieronder volgt een beschrijving van het 4 daagse congres dat we meemaakten.

Het congres werd gehouden op een universiteitscampus in een klein plaatsje, Tafira genaamd.

Aangekomen op de campus van de universiteit, waren ze al bezig met het uitdelen van informatie mappen en badges. Dit kregen ze niet op tijd klaar. Hierdoor konden een paar delegaties en genodigden de opening van het congres niet bijwonen. We kwamen erachter dat het programma eigenlijk een dag eerder was begonnen, dit om de delegaties van de verenigingen te verwelkomen. Zelf mochten we nog niet naar binnen, maar we kregen wel de kans om het openingswoord van de voorzitter, Mabrouk Ferkal, op afstand mee te luisteren via een koptelefoon. Het openingswoord was in het Tamazight waarna was overgegaan op het Frans en Spaans. Nadat wij ook voorzien

waren van een badge, konden we de rest van de opening bijwonen. Na het openingswoord van Mabrouk Ferkal, kwamen vertegenwoordigers van minderheidsgroepen zoals Koerden en Amerikaans-Indiaase bevolking aan woord om alle begrip te tonen voor de culturele strijd die Imazighen voeren op nationale en internationaal niveau. In de toespraak van een Koerdische vertegenwoordiger herkenden aanwezigen kwesties die hun diep raakten.

Inhoud

Verslag Congres Mondial Amazigh 3

Nieuwe leermethode Tarifit 6

Amelqi ag Ahmed Ziani: Interview 9

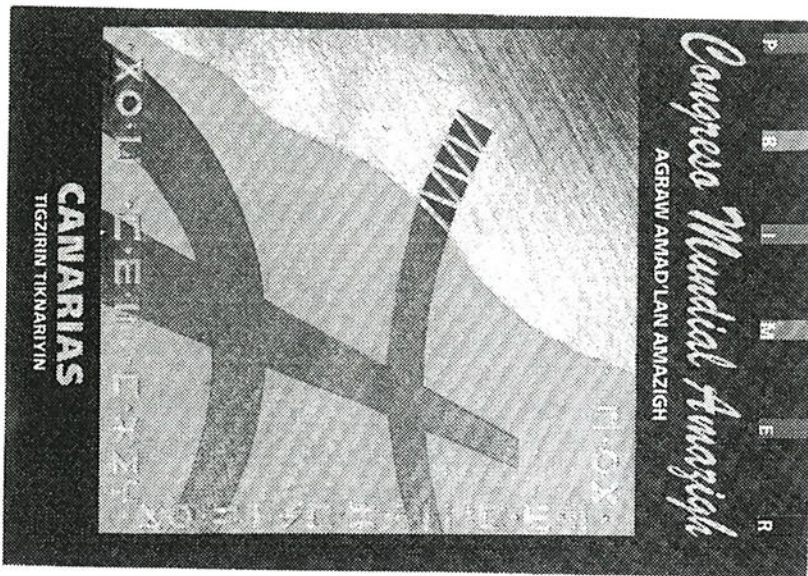
El dilima de lo cultural y de lo político del congreso Mundial Amazigh de Canarias 11

Post 14

Sini n Arrif

Foto M.Lhajoui

De belangrijkste boodschap die de bovengenoemde vertegenwoordigers van minderheidsgroepen naar voren brachten was dat de Imazighen vooral door moesten gaan met het verdedigen van de culturele identiteit. Iedereen was het eens met het belang van internationale erkenning in het algemeen en erkenning door landen in Noord Afrika in het bijzonder. De taal en cultuur van een volk mogen niet verloren gaan!

Verder op het programma stond een discussie over de financiering van het congres. Er werden getallen uit de boekhouding op een amateuristische manier voorgelezen. De Penningmeester was afwezig zonder enige reden. Dat wekte argwaan bij de delegaties. Dhr. Aherdan moest ingrijpen en erkennen dat er toch wel

financiële problemen waren. Hierna kregen de aanwezigen nog de gelegenheid om vragen te stellen over de financiering. Hier was wat verwarring over ontstaan omdat de vragen die gesteld werden niet over de financiering van het congres gingen, maar eerder over inhoudelijke Tamazight-kwesties. Daarna kwam de discussie goed op gang. Het financiële dossier werd uiteindelijk met een meerderheid goedgekeurd door de vertegenwoordigers van de delegaties.

Tahendiyt n Canarias. Foto: M.Lhajoui

De dag erna werden zes commissies samengesteld. Ze werden als volgt ingedeeld:

- 1) Taal, Cultuur, Geschiedenis en Civilisatie
- 2) Internationale relaties
- 3) Organisatie
- 4) Educatie
- 5) Financiering
- 6) Evenwicht en Perspectieven van de Amazigh-beweging

De werk afspraken begonnen om 9 uur en duurde, met verschillende pauzes ingelast, tot 23.00 uur. Alle vertegenwoordigers van de delegaties, jong, oud, man, vrouw namen deel aan de besprekingen van een commissie. Voor elke commissie was er een voorzitter, secretaris en notulist om de besprekingen in goede banen te

openingswoord van de voorzitter werden de agendapunten genoemd. Deze waren als volgt:

A) - standaardiseren van het Tamazight en verrijking van het Tamazight met leenwoorden die voldoen aan de grammatica van de taal en de syntaxis.
-het oprichten van een Academie Amazigh op de Canarische Eilanden, waar studie en onderzoek moet plaatsvinden.

B) - geschiedenis en civilisatie

Met betrekking tot deze agendapunten werd het een en ander naar voren gebracht door de aanwezigen. Het Tamazight zou volgens velen als een taal gezien moeten worden. Anderen waarschuwden om niet al te

Leenwoorden die "geamaziged" zijn volgens de Tamazight-grammatica en syntaxis zouden behouden moeten blijven. Echter wat niet voldoet aan deze normen moet weggelaten worden.

Wat betreft studie en onderzoek was een oprichting van een Academie Amazigh zeer wenselijk.

Iedereen was het erover eens dat dit instituut bijvoorbeeld serieus zou moeten kijken naar verschillende oplossingen voor een minimale standaardisatie van het Tamazight. Onderwijs in verschillende Tamazight-varianten zou hierbij moeten helpen om tot een bruikbare standaardisatie te komen. Daarnaast moet er door werkgroepen gestudeerd worden op de dialecten van verschillende varianten Tamazight. In het verlengde hiervan zou er een internationaal documentatiecentrum op Gran Canaria opricht moeten worden en alle Imazighen zouden samen moeten werken bij het oprichten ervan. Verder werd een discussie gevoerd over het Tarifit. Moet deze gebaseerd worden op het Latijn of op het Tifinagh? Sommigen wezen erop dat er geen excuus is om het Tifinagh niet te leren. Er zijn mogelijkheden genoeg om het te leren, de boeken en de software zijn er. Naar ons idee was er hier veel onbekendheid over. Op het gebied van onderzoek en studie zouden het CMA (Congres Mondial Amazigh) en het INALCO (Institut National des Langues et Civilisations Orientales) samen moeten werken op internationaal niveau. Imazighen kunnen hierdoor hun kwestie nog meer internationaliseren.

Er was ook nog een voorstel over een eigen Tamazgha-vlag, als symbool voor alle imazighen.

Tazemmit n Gran Canaria tledd amaknaw tenni n arrif. maca dayes tamment
Foto: M.Lhajoui

leiden. Wij hebben de besprekingen van de commissie Taal, Cultuur, Geschiedenis en Civilisatie bijgewoond. Er waren ongeveer 60 aanwezigen. Na een

optimistisch te zijn en dat er nog veel werk aan de winkel is om een Pan-Amazigh te ontwikkelen.

Foto: S. Essanoussi

En last but not least, werd er nog gesproken over radio- en tv-uitzendingen in het Tamazight voor alle Tamazgha, die vanuit Gran Canaria zouden moeten plaatsvinden.

De dag erna kwamen alle commissies bij elkaar. Van elke commissie bracht de notulist verslag uit over wat er in zijn/haar commissie besproken werd. Aan de hand hiervan konden de delegaties vragen stellen over de onderwerpen die door de commissies besproken werden. De volgende dag moest er een voorzitter voor het CMA gekozen worden.

Er werd streng gecontroleerd dat alleen de vertegenwoordigers van de delegaties zouden stemmen.

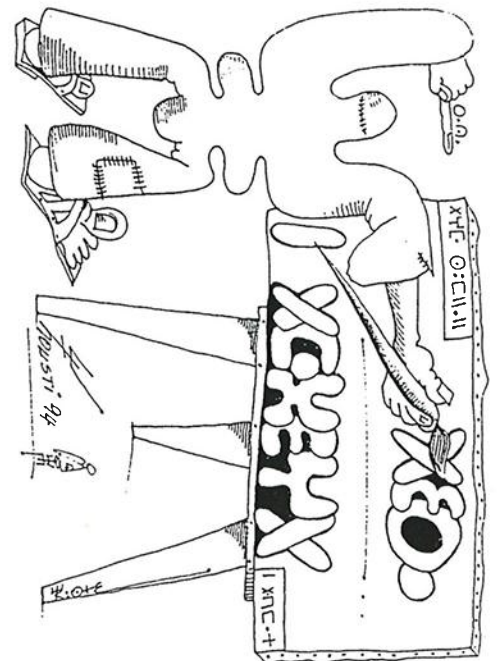
Het stemmen ging moeizaam waardoor de zitting behoorlijk lang duurde, tot 8 uur in de ochtend.

Aan het eind van de middag werd de voorzitter bekend gemaakt. Het werd Antonio Felix Martin Hormiga, afkomstig uit de Canarische eilanden.

Tijdens deze 4 dagen was er buiten het officiële programma om, voldoende tijd om met het internationale gezelschap informeel te praten over Tamazight-kwesties. Deze discussies gingen vaak in het Tamazight, in tegenstelling tot de officiële gedeelten die in het Frans waren. Was het Tamazight en Frans niet toereikend dan bood het Engels wel een oplossing. Ook de media besteedde ruim aandacht aan het congres. Dagelijks stond er een artikel in de krant. Tevens kregen we bewijs dat het Amazigh-zijn alles behalve een begrensde identiteit is. We spraken met Canario's die zich Imazighen noemen en net zoals alle andere Imazighen, hun taal en cultuur willen behouden.

Aanplakbiljetten met de volgende tekst "Canarias esta no España" (de Canarische eilanden zijn geen Spanje) gaven ook al aan dat de Canario's zich geen echte Spanjaarden voelen. Aanwezigen op het congres afkomstig uit de Canarische eilanden droegen shirts met teksten als: "Ik ben geen Europeaan, ik ben Berber." En alle twijfels of ze zich daadwerkelijk Amazigh voelen, verdwenen als sneeuw voor de zon, toen we proefden van een gerecht dat teruggaat tot het Guanche-verleden en de Spaanse overheersing heeft overleefd. Oftewel, we proefden van onze enige echte "tazemmit"!

Mina Lhajoui
Said Essanoussi

Leermethode Tarifit: Iles inu, Lkitab 1.

Europese publicaties in de talen van Noord-Afrika en Turkije
(Tekst uit de web pagina van Tilburg University Press (TUP): <http://cwis.kub.nl/~dbi/tup>)

De publicaties die verschijnen in het fonds Datura zijn les- of toetsmaterialen in de talen van Noord-Afrika en Turkije. Het gaat hier met name om het Marokkaans-Arabisch, het Literair of Modern Standaard Arabisch, het Berbers (meestal in de variant van het Marokkaanse Rifgebied, het Tarifit), het Turks en het Koerdisch. Deze talen worden ook in een Europese context gebruikt, namelijk binnen de Noord-Afrikaanse en Turkse gemeenschappen in Europa en in het onderwijs in deze talen in zowel het basis-, voortgezet als hoger onderwijs. Het Daturafonds streeft ernaar les- en toetsmaterialen in deze talen op de Europese markt te brengen. Het eerste product is de serie 'Mijn Eigen Taal'. Deze bestaat uit een lesprogramma in het Marokkaans-Arabisch, het Tarifit, het Koerdisch en het Turks. De serie zal per taal drie delen of niveaus bevatten en het gehele basisschoolprogramma volgen. De serie is zo samengesteld dat zij in de meeste West-Europese landen binnen het basisonderwijs gebruikt kan worden. Elk deel is voorzien van een cassette met daarop de belangrijkste teksten van de boeken, rijmpjes, versjes en oefeningen. De leerlingboeken bevatten uitsluitend teksten in de genoemde talen. De handleiding van de serie is geschreven in de genoemde talen plus het Engels, Frans, Duits, Nederlands en Spaans. Op deze wijze kunnen de leerlingboeken en de handleiding in de meeste West-Europese landen gebruikt worden. In 1997 zijn de eerste delen van de serie in de vier talen gepubliceerd. In 1998 volgen de tweede delen en in 1999 de derde delen.

(Prijs per stuk: NLG 29,50)

Syntax Publishers

P.O.Box 90153

5000 LE Tilburg

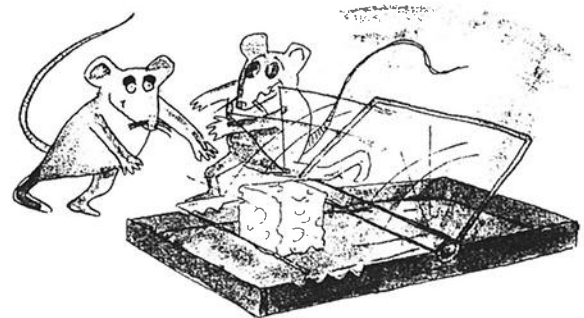
Nederland

Voorbeeld verhaal uit *Iles inu: Ayarda n tendint d uyarda n lyabet*

1

Tihajan tuya ij uyarda izeddey di taddart
teşbeh di temdint di wehfur (ahfir) nnes
ameenan, i yebna sadu (adwi) lmaryu n
kuzina. Yesseedu leemar nnes s lfarhet.
Tuya çares marra min ma yexs ij uyarda zi
e.çarf: ałtas n macca am jben, ayrum,
halawatı. tuyat işeç, yettet marra min
(mayen) yexs.

Çawed tuya çares ssnadeq sebhen eemren s
warruđ. Di taddart dinni lmektaba teemmar s
librawat (lektub) d lecwayeđ, ittrañ dinni ca
zi imuren.

2

Xminni tełssen aitbab n taddart, netta ittara x ixxamen n yides, sala, pasiyut, bitelma, kuzina.
Ixezzar s leeçeb marra leçwayej tassut (lefrac) mani tełssen iwdan, lmaryuwat, missat, lekrasi,
tizarbiyin, tlibizyun...

Leëjeb nnes ameqran tuyat alami ixezzar leħwayej icemlalen twessgen (twegsen), Tuya wer yessin min umi sellħen, maca tteëjiben as.

3

Ayarða nney tuyá ħares mmis n xalis izedey di lyabet, wer iggij ca ħar tendint. Ifekkar ad t iëaređ ħima akides isseëdu ca n wussan, yexs ad t iëejeb ħima ad issen aqqa tudart di tendint tešbeħ aħas.

Di lyabet tudart dayes leëdab, x uyenni ifekkar ad as iëjeb lħal i mis n xalis.

Yenna tt iggitt. Iruħ ħar uħfur n mis xalis ad t iëaređ. Wanita tuyat d ij uyarða n lyabet, yeđeef x wenni n tendint, yefsus aħas. Yelqa t s lferħet, išħessa leëjeb i d as itteawad x taddart nnes di tendint. Ħar uneggar iëjeb as lħal iruħ akides.

4

Umi iwden tuyá d tameddit. Tameslayt tamedzwarut i ggin iyardayen nney ccin alami jjiwnen di taxzat, tuyatt zzat i uħfur (uħfir). Ssenni issken as kuzina, s leħwayej nnes marra

- Ddegga d plasa n kuzina
- Ta d nibira mani sešmađen macca
- Ddeg nni d frigu, zzates macina tessirid tħbasi d macina tessirid arruđ.

Isseken as uyerda nney s nnfaxet. Tuyaten ssawalen uca šħessen i cra n šđae, žrin ij umuc d ameqran s tiħtawin n tmessi yettas dd ħarsen, ixs ad ten yecc. Deħya udfen di aħfur (aħfir) tterjijin, mmuten s tegwdi (s laggad).

- Iwyyen dd muc
- Inna as uyarða n temdint meskin.

5

Rajan alami iruħ umuc, uca fyyen eawed. Tuya ixs ad isken marra taddart i mmis n xalis. Alami fyyen, žrin ict lhajet wer ssinen min teena, xafs jiben. Mis n xalis iruħ ad tt icc, maca wer t iji.

- Raja! yemken tameslayt ta wer teħli!

Iearn jben nni ħar lħiđ uca ingez reqbes nni s jben.

Zegwami dd iweđ uyarða n lyabet, yufa ħar inexliëen, x uyenni inna as

- eafak alami d ayi dd teardeđ, maca nec ad dewley ħar lyabet mani tudart teqseħ, maca war dinni inexliëen am danitat.

Alami d as inna manaya, llay-hennik, ittef abrid ħar uħfur nnes di lyabet mani ittaf lehna.

1 Iseqsan

1 Mani yzeddey uyerða n tamdint

2 Mayen itteg uyerða n temdint xmi tteħssen aitbab n taddart

3 Mayemmi iëaređ uyerða n tamdint x uyerða n lyabet ħares ħar taddart

4 Mayen yeena ccyel nni ufin xafes jiben mayemmi din illa

5 Mayemmi yedwel uyerða n lyabet ħar taddart nnes

2 Lfek

Reba n tawmatin wer ttemseyfarent ula di nuħar n leid.

Ljawab Tiyemriwin

3 Irar

1 Sewwar taddart i dac itteëjiben.

2 Siwel x taddart awen

- D tameenant niy d tameqran

- Ħares macinat di kuzina ney ala

- Meħal n iwdan i din izeddyen

- Ħal n ixxamen n iđes i ħares

3 Yallah ad nfekker ismawen n cra n leħwayej i dinui (di taddart) nettaf.

Amelqi ag Ahmed Ziani

Interview

Hmed Ziani (1954) zi Ayt seid, ttarf i tendint n Nader. Yus dd yar Hulanda di 1979, qbel nnes ikka dd x Fransa d amezwaru.

"Fransa ufiy tt ktar zi Lmeyrib".

Ziani: *"arezzuy ad iniy da belli necc usiy dd yar Uruyya deg ij uyarrabu n ssereet imyar, zi Kaza yar Set (Fransa). Ta qqaren as 'Ihijra ssirriyya' i dd idharn s wattas di 'ttamaninat'."*

-Melmi teggid taqessist nnek tamezwarut?

Deg wmezwaru bdiy tariy tiqessisn s teerabt, awalen n leynuj amcnaw tiqessisin nni tuya yellan di lweqt nni di Ljazair. Sseni bdiy ttariy s teerabt 'lfusha'. Taqessist inu tamezwarut s tmaziyt uriy tet alami d 1986. Taqessista semmiy t "ajdid ittawen". Taqessista war tt issin hedd, war telli ca di ca n lektab inu. Maca taqessist inu tamezwarut i ssnen iwdan qqaren as "Σellal".

-Mammec yarek dd xzaren iwdan umi teggid taqessist nnek tamezwarut?

Di lweqt nni iwdan tuya ead war d asen ittyil ca belli tmaziyt ad dayes ilint tqessisin ameni d tizirarin, u tmun, dayes 'ttarix-ttaqafa-ttaqalid'.

-Mayemmi texdard Σellal?

Σellal aqet yarney deg ij thajit nney. Σellal di thajita iwca tittawin nnes x waman. Σellal di tqessist inu iwca u yesmeh deg wattas d timeslayin bac ad yugur, ad iarq. Taqessist n Σellal dayes imeftawen, aweṣṣi, aseqsi, d wattas n lemeani.

-Man tira minzi ttarid tiqessisin nnek? Mayemmi?

Necc ttariy di lweqta s tira n teerabt.

Ttariy s tiraya minzi amezwaru ead war din ca bu tira s llatiniyya yedharn nican. Σawed necc nnhar wami uriy lkitab inu amezwaru tuya awala x tira s llatiniyya ead war yelli ca. Σawed necc yari ij n ljumhur yemyar di Lmeyrib iqqar s teerabt. Maca min dayi itthemman necc di tseεeta

huwa d 'lhadaf'.

-Min xef tessawared di tqessisin nnek?

Taqessist yari necc ixes ad tili amacnaw 'tṭabiea', s marra min dayes zi llawn d nnwar d waman d nnhar d llilet d min isfarraḥen d min isxiyyiqen. Taqessist ixes ad tili i marra iwdan, ad tzmar ad tessiwel x rehmun n marra iwdan. Wen ittarin tqessisin ixes ad yars ilint tewwura aṭṭas, u kul nnawe. Necc nnhar i ya bdiy tteggey ij n nnawe waha n tqessisin, nnhar nni i ya sbeddey zi tira. Tqessisin ixes ad qqiment d 'lmufajaat'.

-Xmi tbeddid taqessist nnek, ttarid tt niy tteeqaled xas waha?

Amezwaru teggey tt di leoqel, uca tebbæy tt cwacway æddley tt tbeddarey dayes. Tteggey tt amacnaw ij n lxariṭa deg wzellif inu. Tqama ayi di leoqel inu. Taqessist heffdey tt qbel ma ad tt ariy. Heffdey tt bac ad tili teṣbeḥ aṭṭas. Am ijjen ittili iffud, iswa ead i ya issars aṣarraf n waman.

-Mammec txezzared yar lhemm n tmaziyt di tseeeta d ttiwecca?

war din bu lhemm nneḍḍen ktar amwa yarney ig ittxessan ad ittwasegged. Nuḥel zeg ixarriqen x ixef nney d wayawya. Tmaziyt tella s kulci nnes. Tiṣuri d tira nnes ixes ad ilint.

-Tzemmed ad aney tinid cway x tirja nnek?

Ssitimey ij n tudart n jdid tecna i Imaziyen munen. Ad awyen lḥeqq n tesyart n Tmaziyt d imaziyen nmit war tkilen war ttrijin ḥed ad asen dd yawi tasyarta. U ssitimey a d dd f fyen l kut ub s Tma zi ṭ aṭṭas di min i dd ya yasen.

Issiwel akides: K. Ahdidouch

Uit de bundel *Jubelzang voor de bruidegom*, door Ahmed Ziani (vertaling: Roel Otten; publicatie: El-Hizjra, Amsterdam, 1997; Het tamazighttalige text in het bundel wordt in het Arabische alfabet geschreven)

Aqam ij ntqessist suyes itt d taneyda
X tiṭṭawin nmec iccuren s arriḍa
Izziziwen afar uyeddu zegga iwḍa
Aqam ij useqsi isi it kim d imeḥḍa
Mayemmi dayem zarrey lmartin deg iḍa
Ul inu s wabliwen nmec ittwaḥada
Maca ggdey ad cem xsey
zzman ad aney ibḍa
Emmars war d ayi ismun
ijjull d ayi ibeṭṭa
Marra min ssitmeṣ jurrey d taseṭṭa
Melmi nniy ad teymi afar nnes iwetṭa

Hier is een gedicht voor jou, strooi het als kohl
Op je liefdevolle ogen
die de afgevallen bladeren van de twig groen doen zijn
Hier is een vraag jou, draag hem als een amulet!
Waarom bespeur ik in jou het verleden besloten in het heden,
en is mijn hart zo geroerd door jouw wimpers?
Maar ik ben bevreesd dat, wanneer ik jou lief heb
de tijd ons scheiden zal.
Want in plaats van mijn vereniging te brengen
heeft hij gezworen mij scheiding te bezorgen!
Ik zoude mijn verlangens als een boeket bloemen
De bloembladen vielen af in plaats van op te fleuren!

EL DILEMA DE LO CULTURAL Y DE LO POLÍTICO DEL CONGRESO MUNDIAL AMAZIGH DE CANARIAS

¿ Por qué se ha organizado el Congreso Mundial Amazigh en Canarias y en el Magreb?. ¿Cómo un encuentro cultural termina reivindicando la autodeterminación de Canarias?. Pero, ante todo ¿qué es el Congreso Mundial Amazigh, abreviado C.M.A.?

Para empezar, presentaremos el C.M.A. como una O.N.G. internacional, integrada por asociaciones culturales de todo el mundo, que se preocupan por la defensa de los derechos lingüísticos y culturales del pueblo amazigh, conocido bajo el término de bereberes. Éste aseiene a más de 20 millones de personas, diseminados en numerosas comunidades minoritarias, repartidas en una decena de países del Norte de África y del Sahel, marginadas económicamente, oprimidas políticamente, negadas culturalmente y reducidas a la folklorización. También las principales comunidades inmigrantes magrebíes en Europa son de origen amazigh, y podrían sobrepasar los 2 millones de personas.

Los objetivos fijados por el C.M.A. se orientan principalmente hacia el reconocimiento oficial de la identidad amazigh; la promoción de la cultura, la modernización de la lengua, la rehabilitación de la historia y la protección del patrimonio de los amazighs, así como la formación de enseñantes de la lengua materna. También promueve establecer relaciones entre los amazighs y coordinar sus acciones ante las instancias internacionales, basándose siempre en los valores democráticos y en los derechos humanos.

Como podemos ver, el C.M.A. es una organización con vocación perfectamente cultural, pero cuya estrategia de alcanzar sus objetivos puede convertirse en actos claramente políticos, puesto que organizar una manifestación o una huelga general para reivindicar la oficialización e institucionalización del tamazight (el idioma autóctono del norte de África) como suele organizar cada año el Movimiento Cultural Bereber (MCB) de la conferencia sobre la poesía de Mouloud Mammeri (EL PAÍS 20/4/95), es un acto político por excelencia. Es decir: "lo cultural y lo político de la 'cuestión' o del 'hecho' amazigh están estrechamente ligados. Son las dos caras de una misma moneda. Por eso, salir a la calle pidiendo la enseñanza del tamazight, hablada por más de mitad de la población marroquí, en una mítin del primero

de mayo terminó con el encarcelamiento de los militantes de la asociación Tilelli en 1994, unos meses antes de que el Rey de Marruecos prometiera su inclusión en la enseñanza primaria (hasta ahora no se ha llevado a la práctica); Si en Libia está prohibido hablar por teléfono en tamazight, en Argelia se convierte en un idioma ilegal, con la entrada en vigor, el pasado cinco de julio, de la ley de la arabización, lo que supone a continuación, poner fuera de ley a más de seis millones de argelinos, a pesar de incluirla en el preámbulo de la Constitución del 28/11/96!

Hace poco más de un año, en la reunión de Viernes parisina, proponíamos la candidatura de Granada para la celebración de la primera asamblea, como un primer paso para reforzar la estructura del C.M.A. (EL PAÍS DE ANDALUCÍA 4/7/95, pero el Consejo Federal se inclinó por la elección de Canarias, por el tema de la financiación.

La comprensión, la valentía y la solidaridad del consejero de Cultura, Horacio Umpiérrez, hizo realidad dicha celebración para finales de este mes de Agosto, implicándose también la colaboración de otras instituciones del Gobierno Autónomo Canario y de la Agencia IBERIA. Para los canarios, dicho evento histórico representaba recuperar el enlace de los descendientes de los guanches con el mundo amazigh, con el que comparten toponimia, inscripciones libico-bereberes, tradiciones y creencias prehispanicas... (LA VOZ DE LANZOTE 16/8/97). Para los 350 delegados presentes en la emotiva inauguración del Congreso, Canarias era ya todo un símbolo: el de recuento. Mejor dicho el símbolo de haber superado el aislamiento geográfico que condena a las comunidades amazighs, vivir aisladas unas de otras, en las cordilleras montañosas, en los espacios desérticos y en las islas Canarias, separadas por diferentes estados (MELILLA-HOY 16/8/97).

A pesar de algunos problemillas de desorganización, todo discurrió bien: el arduo trabajo de las diferentes comisiones, las interesantes conferencias sobre el pueblo canario y la civilización amazigh, la estupenda proyección de la película "La Colline Oubliée" y el Festival de Música de los grupos rifeños, kabilios, susis... Sin embargo, los verdaderos problemas empezaron a surgir a la hora de las elecciones de los órganos de representación del C.M.A. Y una vez más, lo político tomó el relevo al

trabajo cultural entre las 67 asociaciones presentes para elegir a los 39 miembros del Consejo Federal. El principal escollo empezó a enfrentar a las asociaciones independientes afines a partidos políticos que se ha puesto de manifiesto en la elección de los 10 delegados de Marruecos (Liberation, Casablanca 3/9/97). Los 10 de Argelia se eligieron sin ningún incidente a pesar de ser de diferentes simpatías políticas, sea hacia el Frente de Fuerzas Socialistas liderado por Hocine Ait Ahmed, sea hacia la Agrupación por la Cultura y la Democracia encabezada por Said Saidi. Esto se debe a las maniobras de las autoridades argelinas que no permitieron la salida del país a los delegados de más de 30 asociaciones afiliadas al C.M.A., a pesar de que la diplomacia española les concedió todos sus visados.

Volviendo al caso de Marruecos, las asociaciones afines al Movimiento Popular Nacional, Lideradas por Ozzin Aherdan (pertenciente a dicho partido que votó por la reforma de la Constitución marroquí del 13/9/96 sin que sorprendentemente con toda la representación, mientras que la famosa asociación Tamaynut, dirigida por Hassan Id Balkassm y Ahmed Adghiri, la prestigiosa Universidad de Verano de Agadir y demás asociaciones del Rif y sus se quedaron al margen. La razón : falta de transparencia, complicada por un funcionamiento, varias veces, antidemocrático del presidium. Consecuencia : la retirada de estas últimas asociaciones acompañada el dirigente del M.C.B., Ferhat Mehenni y la nuestra, representando la diáspora amazigh en España.

De esta manera, el C.M.A. se precipitó hacia una profunda e inesperada crisis, junto en sus inicios, reflejo de su inmadurez ideológica y de irresponsabilidad moral del algunos de sus ex-dirigentes.

Otro punto conflictivo lo constituyó la elección de los 4 miembros de la delegación canaria, la cual consiguio la politización aún más del C.M.A. con la propuesta de solicitar a la UNESCO el derecho de la autodeterminación cultural de las Islas, expuesta por el ex-diputado de Coalición Canaria, Manuel Gonzalez (LA PROVINCIA, Canarias 30/8.97).

Las causas de esta tremenda y decepcionante crisis tiene su origen en la entendida confusión, reinante entre los delegados (LE MONDE 2.9/97), en el sentido de que los objetivos del C.M.A. han sid ambiguos a la hora de interpretarlos. Mouloud Lounaouci, uno de los destacados fundadores del C.M.A., resaltaba la falta de una línea ideológica. Y precisamente, a causa de este vacío ideológico, se beneficiaron los partidos políticos, sembrando aún

más confusión, con el fin de acaparar las estructuras del C.M.A. Tres elementos les aventajaban a estos últimos sobre las asociaciones independientes, las que debieran ser las únicas integrantes del C.M.A. según sus estatutos, a saber: la determinación, el juego de alianzas y pactos y la experiencia de "manipular" las elecciones.

El principal compromiso del C.M.A. es "defender y promover la identidad cultural de la nación amazigh". La cuestión plantcada como punto de partida y donde reside toda la ambigüedad, es saber si para el C.M.A. tiene como prioridad "la defensa de la nación amazigh" como lo titulaba EL PAÍS en su edición del 28/8/97 o "sus derechos culturales" en el titular de LA PROVINCIA del 27/7/97.

Si el objetivo prioritario es la primera opción, en este primer caso y según nuestro juicio, estamos delante de una organización esencialmente política y nacionalista, imposible de ser asumida por entidades culturales. Por lo tanto, lo que hay que hacer antes de crear esta estructura es aclarar qué se entiende por "nación amazigh". Reflexionar sobre las aportaciones teóicas de Abdelkarim A Jatabi y Secundino Delgado a dicho "nacionalismo amazigh"; cómo diferenciarlo respecto al nacionalismo arabo-islámico (Amazigh del Magreb), al español (canarios) y al africanista (tuaregs de Mali y Niger). Es decir: tener una visión política e ideológica bastante clara. Por consiguiente, no aventurarse a utilizar términos como el de autodeterminación, cuyo sentido ha cambiado mucho desde los años 60, con fuerte connotación política para la reivindicación de autodeterminación "cultural" de Canarias.

Según nuestro punto de vista, el hecho de disfrutar del "Estatuto de Autonomía" -tan deseado por los amazigh del Magreb y Sahel- dentro del estado español es ya una forma explícita de autodeterminación. No obstante, asumir el legado amazigh, -la principal preocupación de los delegados canarios-, podría reforzar el "hecho diferencial" de la autonomía insular, como el que tiene la Generalitat de Catalunya o el del País Vasco. De tofas maneras, este delicado asunto debe ser abordado en el seno de la sociedad canaria -según manifestó el propio Francisco Javier González, presidente del Prepic-Awañack (EL DÍA, 3/9/97) -y no en el marco del C.M.A., y así evitar caer en la tentación de la ingerencia en los asuntos internos de un Estado soberano.

Sin embargo, en el segundo caso, si prevalecen los derechos lingüísticos y culturales de las "comunidades" amazigh, el C.M.A. debería insistir en redefinirse como una O.N.G., integrada por

asociaciones ajenas al juego partidista de las organizaciones políticas, cuya finalidad es la defensa y la promoción de la propia cultura amazigh, en vez de tomar esta última.

En definitiva, ante su próxima asamblea, extraordinaria si es necesaria, el Congreso Mundial Amazigh, -presidido ahora por el escritor canario Antonio Feliz Hormiga, y mantenido por 30 delegados de la diáspora europea y 3 tuaregs, tras expulsar a la delegación marroquin tendría el reto de esclarecer su postura ante los objetivos que pretende asumir, clarificar su naturaleza y dotarse de una línea ideológica, tratarse de una O.N.G. cultural, tratarse de una organización política.

Por : Rachid Raha Ahmed

Presidente de la Asociación de Cultura Tamazight en España y confundador del Congreso Mundial Amazigh

Post

Adrar heeft de volgende publikaties ontvangen:

-Het boek van Mustapha Ayned *lehriq n tiri*, (Publikatie: Izaouran, Amsterdam) korte verhalen in het Rif-Tamazight (Riffijns, 88 pagina's). Het boek bevat de volgende korte verhalen: 'Baceklit n baba', 'Taryast', 'D immeneraq di tmurt nsen', 'Tlayetmas', 'Tyaziṭ n lemqeddem', 'Areḥḥar', 'llilet n sebba u eicrin', 'Anuri', 'Tfukt iyiyaren', 'tudart ibedlen'.

-*PariMazigh, Aserrus amazigh, tasghunt tadelsant n tmazight*, utun 3, novembre 1997. Publikatie van association AzaMazigh (115, rue Gambetta, 92150 Suresnes, Frankrijk). In dit nummer o.a., 'Parlement Européen', 'Histoire: Kra g izûran n tamukrist tamazight', 'Tradition; Bilmawen: An Amazigh ancestral tradition', 'Toponomie: sur l'étimologie et l'origine du mot "hartani"', 'langue; rpressions figées dans l'amazighe. Tisent "sel" comme exemple', 'identité: la construction identitaire amazighe et le conflit des représentations au Maroc', 'Tamazight à l'école: l'épreuve du Bac amazigh en France', 'tfinagh', 'Ethnologie: système de parenté chez les Amazighs', 'Musique: Asmaqel asuysu adelsan gh umarg n tarwaysin', 'la géomusicologie de l'Atlas', 'Juifs Amazighs: La Haggadah de Pesah: la version amazighe', 'Droits de l'homme: Interdiction de la discrimination par l'ONU'.
E-mail van Azamazigh: azamazigh@magic.fr

-*The amazigh Voice: Taycct Tamaziyt* publikatie van "The Amazigh cultural Association of America (ACAA). In dit nummer, o.a. 'The amazigh revival in Morocco' 'The first amazigh World Congres' 'Bessrgrou; an old amazigh custom in the Aures region', en 'Imazighen (Timazighin) ger igenni d tmurt'.
De web site van The Amazigh Voice: <http://www.ec.umd.edu/~sellami/Avoice.html>

-*Taziri, zeitschrift fur berberische Sprasche und Kultur*. Band 1, 1997. Organ des marokkanischen Vereins fur die Tamazight-Kultur e.V. Inhoud van dit nummer: 'Schrift und Schreibung des Masirischen - Tira n Tmaziyt' 'Tamazight (gedicht)', 'maghar (gedicht)', 'Das haus der rif-Masiren-der traditionele Gevierthof', 'Namengebung bei den Masiren-Teil 1: Vornamen une Vornmaneinventar', 'Die Problematiek des Schachtens in Deutschland-Religionfreiheit im Konflikt mit dem Tierschutz', 'Abriss der Geschichte der Maziren-Teil 1: Vorislamitische Zeit', 'Das Rif und die Deutschen-Historische begebnungen'.

Een bibliografie van werken over/in het Rif(-fijns), verzameld door Said Atiaoui, is te vinden op de volgende web site:

http://www.lps-eus.fr/~agaenaout/amazigh/biblio_rif.html

Tifinagh + ⵜⴰⴳⴷⵓⴷⴰ Revue de culture et de civilization nord-africaines, 11-12

Dit nummer bevat onder andere de volgende artikelen: touaregs: quelle paix pour quel avenir au Niger (Muhend Dahmani)? El Berber como el "otro" Español (David Hart); Tamazight y democracia en el Maghreb (Rachid Raha); Le mouvement national et Tamazight (Mouha Mokhlis); Discours sur l'identité marocaine au XXeme siècle; Dahir berbère (Mohamed Mounib); Elements lexicaux berbères (Mohamed Chafik).

Sini n Arrif

Udfey zi tuwwart, telqa ayi dd ict n tehrant tecna s yij n tarna, uciy as tawriqt nni i syiy uca tiwi ayi yar uraq mani i ya qqimey. Irumeyyen, rbarrani qae ssuren, hedd yessawal aked tmeddukelt nnes, hedd yessawal aked umeddukel nnes. Necc aqqayi wehdi qqazey di zman hadar ad afey min di ya xarrsey min xef i ya yebda lfilem. Xzarey di tazdugi I d ayi dd yenden, xzarey di tmurt, deg ujenna uca yeksi ayi zzman yar Sini n Arrif di Nnaður...

Yebna t Franku bu uneqqil zi zzman nnes, amen yebna wenni n Arruyu. Necc ead war ssiney mayemmi i d as qqarn (Arruyu) mayar netta qqam as (Fikturia) u isma aqqa t ead ya rextu yura dayes x teemant. Sini n Arrif ead war ssiney mamec i d as tuya qqaren qbel ad as ggen Arrif... Zi barra dayes cway n wazri maca qbel i reašar. Maca zi daxer, inni i din yudfen ad yiri yarsen min xafes ya eawden!!!

Aṭṭaš n yiwdan ttekken dd ssenni yar ššbeḥ ḥuma ad ssnen min ya yiraren yar uecci... Sini n Arrif tuya xafes reiz di Nnaður, mayar siniyyat nneḍni di tneddam i t id yudsen tuya carrant ijjen ikessi ij n teflewt d tameqrant xafes min ya yiraren, yettraḥ zzayes yar tewwart n ssuq niy yeggur zzayes jar iemsewqen. maca sini n Arrif tuya xafes reiz yemyar u yessen min i teejiben i yewdan i yares dd i tasen: Lhend niy d Lkaraṭi. Dewlen imeddukal n sini ssnen mmarra ihindawiyyen i ttiraren di L'aflam, wa d Jitindra, wa d maryaw, wa d amitabacar, ta d himamali, wa d rajic xana, wa d wa, wa d win... rebeaḍ zzaysen tuya deenen ad ssiwlen ura d iles n Lhend. Maca di Lkaraṭi tuya ssnen myar Brus Li, Inneḍni qqarn asen Brus Li mzuwwar, tuya i tteqsiḥ xasen ad ssnen ismawen nsen maya ccinwa mmarra m sarwasen war yelli amecnaw ihindawiyyen... Ad tesrid di rmars n balinšyanat niy di rmarci niy di ssuq: Iwa ma an raḥ an adef Amitabacar dawehda yar uecci ni. Lfilem ttesnen t s wenni i d ayes i ttiraren. Ad dd iqarreb leašar uca ad ttwalid ihymar n yewdan tehrurudend yar Sini n Arrif. Ad twarid inni iya yella tikarrutin n ḥalawit, d qawit yurfen, cwayt ad twarid ikarruten i ya yella Ssusit niy d iselman, niy d aylal. Ad dd

awden uca ad qqden i lfaxar ad bdan ad cenfen ssardin i izayden x yemsuwqen, niy d Ssusit, min tetten yizan ktar zi min tetten yewdan. Iwdan i xedmen deg ikarrutna war zzaysen tteslid myar awalen ieffanen , mala nnan ac lhem zeg webrid uca war tteslid, ad ac ccuren ijiman s imeddardan. Ceyaḍ ittari dd zi lemjamar, mala iweddar ac hedd din war t ttifed, ifassen nnecc ggiten di rejbub ḥuma war c ttejjin bla minzi ya tarewḥed yar taddart. Cwayt uca ad ḍḍaren yinni yetqemmaren, hedd yares lkartet nni n trata, hedd yares taqedduḥt, hedd yares tiqeffalin n Kruc. Amcum ḥarten xafes... Ij n twala ḥarten x yijjen miskin yehwa dd zeg wedrar, di leid. Nnden as uca iwyin as min yares ttuya, iwyin as ura d taqmijat, u deenen as ura di ssarwal tuya xsen ad as teksen mri war iemmed x tawra... Far uneggar ad asen imesean, ad yili yallah ittiri kemlen tutra yar tmezyida n lhaj Lmušṭfa i dd yusin zzat i rbucta. Ad meyren yar sini n Arrif, hedd yeggur x ukeccuḍ, hedd yetjarra dd iḥramen i tili yecraten dd ad zzaysen yettar, hedd ittehruruḍ x tmurt. Xminni i ten ya tzareḍ amenni ad as tinid aqa dduneyt mmarra ttettar, mmarra teḍdar, maca myar Tmasist d Malika n remseyyeh i yellan s tzemmar nsen... Tmasist yeddar jar tubbuhelya d tiyit, war yessin hedd d abuhali ula i tteg amenni waha. Maca mmarra tessent it yesleqqa fus azelmaḍ xminni i tettar, mayar mala tennid as ruḥ ad txedmed niy ca n wawal war d as yejjib attaf ac idd ihud s yij n tlajurt aqat yares deg fus afusi d yij n wawal war yedbie ad ac t id yini. Maca emmars war yewti hedd, qqaren xafes inni i t yesnen aqa d aberhiḍ waha. Malika n remseyyeh ura nnettatt tettar, maca war yelli amecnaw Tmasist, nettatt tettar x yijjen maca s yijjen nneḍni. Nettatt tteg arrisa i yewdan uca tticen as tineacin. Ad traja al dd teḍdu ca n yicten yares ssarwar yehšar yar deffar uca ad yares traḥ ad as tettar tineacin, maca war ttagint ayares beddent mayar aqa dinni sini. Ad tt tejj Malika al ya tugur uca ad tek awarnas uca ad xafes tejbed yar ddeynit, ma mala yares farḍa attaf ad as tt tarfeḥ ḥuma ad tejj mmarra yinni i din deḥḥken, xas uca ad as wcen tineacin. Malika teggur tyennej Ralla Buya taqdint, maca amcum nni n sulusyun lebda aqa tḥekka dayes

jar ifassen.

Xminni i ya nnarzman rekwaži huma ad mmenzent tewriqin n Sini, rexdenni i ya tekkan nican, attaf iwdan ijjen yennay x wenneđni, iceffaren tteggan rhesran n emada, zzayes tteggan ifassen di rejbub, zzayes huma ad yaža lhesran yar yewdan ad raħen ad ŝyen tiwriqin x iceffaren abeada i tent yeznuzan di barra s tnayen n ttamanat. Xminni i ya mmenzent tewriqin, xminni i ya yecc aemud wenni i t ya yeccen, xminni i ya raħent teneacin i wmi ya raħent, uca ad tennarzem tewwart mindi ibed ij uđaryal n yij n ijt, maca waxxar amenni izi war izemmar ad yadef mala war yares bu tewriqt... Ad adfen yewdan yar Sini, arriħet uyummi ttegg timruġġay, ij n yezri n Mmu Keltum zeg ami yedwel sini n Arrif yar imeyrabiyyen netta iħenneđ dinni di sini nni.. Maca ula d ijjen wa yares i tesri mayar dduneyt telha myar aked imenyan x imucan... Di teymart s nnej ijjen war izemmar ad in yeqqim, tenni d taymart n yinni i ya yella ssebsi, taħciat, lkif d arruj, niy d ca n tqeħbeyt...

Ad yebda lfilem uca war tteslid myar i pippa teđduqquz di mkul amkan, zi twala ya twala ad teslid zi swadday : a wi dd nettar aqcur a mmis n lqeħba, ad xafes dd yarr wenneđni: ad tecced abeccun n yemmac, Sini ad yedħek marra, maca ijjen war yetnekkar yar wenneđni,

mayar ijjen war yettwiri wenneđni. Ca zi twalawin yetnikkar wemxarweđ s wadday mara yendar ca n yijjen ca ubunt ugarru zi s nnej. Ca n yewdan traħen s wul aked wenni i xef ttirar pirikula, ad tafed ccaten as deg uru xminni i yetmenya, tteffaren, ttnakkaran tbeddan... Ca zi twalawin tteffaren niy ccaten di lekrasa xminni i tqessan lfilem huma ad yekmel deyya uca ad fyen yewdan, niy xminni i dd ttawyen ca n lfilem yeerli Gandi.

Ad yekmel lfilem, ad kkaren yewdan ad ffyen , ijjen iseffer deg umas, ħedd yeskar, ħedd iħeccc, ħedd yettes amen yeggur. Ad ffyen d iħiyar ya barra uca ad raħen ad ggen qurru x yinni yeznuzan ssusit, d weylal, d iselman, min ma ufin iruħ axminni i dayesen turu tamza. Thezz ayi tħenjirt nni i dayi dd yessidfen uca tennayi: Aqa nexs ad nbellee mala tessed kkar ffey". Cemzey deg uzellif , kkarey beddey uca nniyas: Maca d lfilem!!!! ". Tennayi: Wah aqa ura nnec zrixt u iħejb ayi". Xzarey dayes uca nniy as: Lla cem ead war d tezrid u eemmar ad t zared" Uca ffey.

M. Ayned

Evenementen

Adrar was vertegenwoordigd door de heer Mohamed El Ayoubi tijdens een bijeenkomst van de volgende Amazigh verenigingen: Amazigh (Saint Martin d'Hères, Frankrijk), A.B.C. "azul" (Créteil, Frankrijk), Asociacion de Cultura Tamazight (Granda, Spanje), Atout Kabylie Europe (Parijs, Frankrijk), A.J.B.F. (Bobigny, Frankrijk), AWAL (Lyon, Frankrijk), Azamazigh, Parijs, Frankrijk), M.C.B.F. (Argenteuil, Frankrijk), Syphax (Utrecht, Nederland), O.M.I.M.E. (Parijs, Frankrijk), Tikli (Saint-Denis, Frankrijk).

Doel van de vergadering was het voorbereiden voor de oprichting van een Amazigh (Berberse) Federatie op Europees niveau (Fédération des Associations Amazighs d'Europe). De volgende vergadering is gepland voor 30 januari t/m 1 februari 1998.

Binnenkort wordt door de Tilburg University Press het eerste deel van een methode voor het leren van het Tamazight (Riffijns) uitgegeven. Het eerste boekje is bedoeld voor kinderen tussen de 4 en 7 jaar, is geïllustreerd (kleur en zwart wit illustraties), en bevat 8 thema's (64 pagina's).

Het boek wordt samen met een cassette bandje en een handleiding te koop aangeboden. De auteurs van dit boekje zijn Yahya E-rramdani (Universiteit Tilburg), (Rachid Raha, Universiteit Granada, Spanje), en Máximo de Santos (Málaga, Spanje). Dit boek wordt in het kader van een Europees programma bereid, onder de coordinatie van dr. Jan Jaap de Rooter en dr. Abderrahman El Aissati (beiden werkzaam bij Universiteit Tilburg, werkverband Taal en Minderheden). De volgende talen zijn ook bij dit programma betrokken: Koerdisch, Turks, en Marokkaans-Arabisch (Zie blz. 7).

Boeken te koop bij de Vereniging:

-Ahmed Essadki: *1997 Leeyad n tmurt* (Strijdkreet van de aarde). Gedichten (Latijns schrift).
Publicatie: Dabar Luyten. 104 pagina's. Prijs: fl. 19,90.

-Ahmed Ziani *Tliwliwt i mulay* (Jubelzang voor de bruidegom). Gedichten (Arabisch schrift).
Publicatie: Stichting Al-Hizjra, Amsterdam. 80 pagina's. Prijs: fl. 19,50.

-*Berber Sprookjes uit Noord-Marokko* (Met CD). 1997. Sprookjes samengesteld door A.Bezzazi.
Vertaling: Maarten Kossmann. CD opname: A.Matoug. Publicatie: Bulaaq, Amsterdam. Prijs: fl. 29,50.

-Imazighen ASS-A: Revue culturelle de l'association TAMAZGHA (Nieuwsbrief van de Vereniging Tamazgha (Parijs)). Numero Spécial: *Touaregs: Pacification d'un peuple dérangeant* (maart 1996).
Prijs: fl.15,-.

-*La question amazighe: Interrogations actuelles* (Actes de la table ronde organisée par Le MCB-France, Paris 21 avril 1996, 128 pages). Prijs fl.20,-.

Voor bestelling, maak het aangegeven bedrag over op girorekening 17699, t.n.v. Vereniging Adrar, Nijmegen (+F.6,- porto kosten, ongeacht het aantal boeken).

Culturele vereniging ADRAR.

De vereniging 'ADRAR' (Ned. vert.: 'berg') voor Tamazight kunst en cultuur is officieel in 28 april 1994 opgericht door een groep studenten en andere geïnteresseerden in Tamazight kunst en cultuur. De vereniging probeert de volgende doelen te realiseren:

1. de Tamazight taal en cultuur te bevorderen om een positief beeld van Imazighen ("Berbers") te ontwikkelen voor een betere integratie en participatie in de Nederlandse samenleving.
 2. de vereniging tracht dit doel te bereiken door:
 - a. het organiseren van lezingen, culturele bijeenkomsten met betrekking tot culturele en sociale aspecten van de Tamazight identiteit.
 - b. samenwerken met organisaties en instellingen, die dezelfde doelen als deze vereniging behartigen.
 - c. het steunen van verschillende uitingen van wetenschap en kunst die bijdragen aan de bloei van Tamazight taal en cultuur.
 - d. het oprichten van studie en onderzoeksgroepen.
- (art.3, verenigingsstatuut).

Voor meer informatie schrijf naar:

Culturele vereniging ADRAR

Postbus 16

6500 AA Nijmegen.

Of e-mail naar: adrarnws@hotmail.com